

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

SZOLNOKI JÁRÁSI HIVATAL
AGRÁRÜGYI FŐOSZTÁLY
NÖVÉNY- ÉS TALAJVÉDELMI OSZTÁLY

Iktatószám: JN-07/55/00922-13/2018.

Tárgy: Károsító helyzet-jelentés

Melléklet: -

Ügyintéző: Vincze Katalin

Telefon: 20/434-7679

Jász-Nagykun-Szolnok megye növény-egészségügyi helyzetkép

2018. 09. 15. - 2018. 09. 30. között

Időjárás: A dekád második felében jelentős lehűlés volt tapasztalható. A helyenként kialakuló záporok, zivatarok az egész nyár óta tartó szárazságot, a talajok vízhiányát nem tudta pótolni. A hőmérséklet csökkenés váratlan és jelentős volt. A nappali hőmérsékletek 25 °C-ok alatt alakultak, az esti órákban helyenként talajmenti fagyokról is beszámoltak. A határban szemmel látható a vízhiány. A talajok szárazsága nagyban nehezíti a talajmunkákat (főleg a kötöttebb talajokon), a korai vetéseknél a magok szinte porba vannak lerakva. A legtöbb termelő várakozik az őszi munkákkal, várja az áztató esőt, de a távelőrejelzések alapján még októberben sem biztos, hogy jelentős mennyiségű csapadék fog a térségbe érkezni.

Fenológiai állapotok (09. 15. - 09. 30.):

- **Őszi kalászosok:** talaj előkészítés - vetés
- **Kukorica:** betakarítás
- **Napraforgó:** betakarítás vége - tarlóápolás
- **Őszi káposztarepce:** 4 leveles állapot - tőlevélrózsa kezdete
- **Lucerna:** 10-15 cm növendék
- **Cukorrépa:** betakarítás
- **Szőlő:** szüretelés vége
- **Gyümölcsösök:** betakarítás utáni állapot - levélhullás

Károsítóhelyzet:

- **Őszi káposztarepce:** A megyében található őszi káposztarepce táblák igen változatos képet mutatnak. Ahol a szeptember eleji esőzés a repce magokat a földben találta (főleg a megye északi részén), ott a kelés szép, egyöntetű. Ahol kevesebb csapadék hullott, vagy az esőzések után vetettek, ott a kelés vontatott, kevés tőszámú állományok alakultak ki. A kelést a legtöbb esetben, jelentősen segítette a jó talaj előkészítés. A jelenleg is tartó szárazságban a repce meghálálta az igényes talajmunkát.

Az állományokban jelen vannak a földibolha - *Phyllotreta* spp. populációk, de jelentősebb kárt csak a vegyes fenológiai állományokban tudnak okozni, a jó kelésű, egyöntetű állományok már kinőttek a foga alól. A repcedarázs - *Athalia rosea* álhernyó kelése még mindig tart, a kártételre még mindig számítani kell. Az állományokban az egyszikűek, főleg gabona árvakelések ellen szinte mindenhol védekeztek már, a kétszikűek kelése a szárazságból adódóan igen vontatott, nem számottevő.

- **Őszi kalászosok:** A legtöbb helyen zajlik a talajelőkészítés. Helyenként a vetést is elkezdték már. Növényvédelmi szempontból, a korai vetésekről elmondhatjuk, hogy a vírusvektor szervezeteknek (pl.: *Macrosiphum avenae* - gabonalevéltetű, *Rhopalosiphum padi* - zselnicemeggy levéltetű, *Psammotettix alenus* - csíkos gabonakabóca, *Aceria tulipae* - levélatka stb.) sokkal jobban kitettek ezek az állományok. A vírusfertőzés (pl.: Búza csíkos mozaik - WSMV, Búzatörpülés - WDV, Árpa sárga törpülés - BYDV stb.) elkerülése érdekében, javasolt (főleg az érzékenyebb árpa) a vetést kitolni, vagy a kelő állományokban folyamatosan előrejelzést végezve, megelőzni a kártevők betelepülését.

- **Lucerna:** A lucerna állományok változóan vagy kaszálás előtt vagy utáni fenológiában található. Jelentős növényvédelmi kártétel nem történt az állományokban.

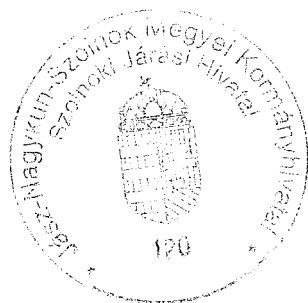
- **Cukorrépa:** Ez a kultúra a megyében egyre kisebb területi részesedéssel szerepel a vetésforgóban. A megyében található állományokról elmondható, hogy egész évben szépen fejlődtek. A nyári hőség és szárazság ugyan megviselte ezt a kultúrát is, de megközelítőleg két alkalommal is jó időben érkezett a nyári esőzés, és az így kialakuló stresszt a növények ki tudták heverni. Mivel a cukorrépa termelés már

szinte csak nagyobb termelői üzemekben zajlik, ahol felkészült növényvédős szakemberek végzik az előrejelzést, és a növényvédelmi kezeléseket, az állományokban az idei évben, a preventív védekezéseknek köszönhetően, jelentős állati kártétel, vagy kórtani probléma nem okozott gondot. Jelenleg az állományok szedése zajlik. A talajok szárazságából adódóan igen nehezen zajlik a munka, sok a törött fej.

- **Kukorica:** A kukorica aratása javában zajlik. A megye több pontjáról is a számításokon felüli termésről számolnak be. A csövek végén a fuzáriumos csőpenészedés elvétve megtalálható, de jelentős kárt nem okoz. A kedvezőtlen időjárási viszonyoknak köszönhetően nem terjed a fertőzés. A kukorica tételek tárolásánál fontos felhívni a figyelmet arra vonatkozóan, hogy a szemek nedvesség tartalma optimális legyen, ezzel megelőzve a tételek raktári penészedését.
- **Napraforgó:** A megyében szinte mindenhol befejeződött már a napraforgó állományok aratása, a tarlóápolási munkálatok folyamatosan zajlanak.
- **Ültetvények:** Az ültetvényekről általánosan elmondható, hogy a szüreti, szedési munkák szinte mindenhol befejeződtek. A fákról a levek hullása megkezdődött. Ez egyrészt természetes folyamat, viszont a korai levélhullást a nyári nagy szárazság, vízhiány is kiválthatta, valamint a leveleken megtalálható kórokozók (blumeriellás betegség – *Blumeriella jaapii*, fómás betegség – *Phoma pomorum*, sztigminás betegség – *Stigmina carpophila* stb.) is idő előtti lombvesztést idézhetnek elő.
- **Mezei pocok – *Microtus arvalis*, Mezei hörcsög – *Cricetus cricetus*:** A mezei pocok és a mezei hörcsög létszám emelkedéséről számoltak be a megye déli részén. A létszámemelkedés ugyan nem jelentős (3-4 lakott járat/100m²), de a gradációt megelőzve fontos, hogy folyamatos és pontos előrejelzésre alapozott védekezést folytassunk a kártevők ellen. A mezei pocok túlszaporodása hazánkban (pl.: 2014) 3-4 évenként következik be. A védekezési küszöbérték a lakott járatok számlálásakor ősszel 3 feletti lakott járat/100 m², míg tavasszal 2 lakott járat/100 m².
A növényvédelmi szükséghelyzetre való tekintettel a mezei pocok elleni védekezéskor a 2018. szeptember 16-tól 2018. december 29-ig terjedő időben

lehetőség van a Redentin 75 RB rágcsálóirtó készítmény szükséghelyzeti felhasználására a megye szántóföldi, kertészeti kultúrájú területén, lucernában és mezőgazdaságilag nem művelt területeken, ruderáliákon. A felhasználás termelői regisztrációhoz kötött, melyet termelők a Jász-Nagykun Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztályán tudnak megtenni. A készítmény felhasználása a szükséghelyzeti engedélyben megfogalmazott körülmények betartása mellett lehetséges.

Szolnok, 2018. szeptember 28.

Polgár Viktória
osztályvezető